

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

факультет іноземних мов

(назва інституту/факультету)

Кафедра _____

англійської мови

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ЛЕКСИКОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

(LEXICOLOGY OF ENGLISH)

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

Обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма _____ «Англійська мова і література та друга іноземна мова»

(назва програми)

Спеціальність _____

035 Філологія

(вказати: код, назва)

Галузь знань _____

03 Гуманітарні науки

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти _____

перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

факультет іноземних мов

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання _____

англійська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: _____ д.ф.н., проф. Єсипенко Н.Г., к.ф.н., доц. Бешлей О.В.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://english.chnu.edu.ua/?page_id=468&lang=en

Контактний тел.

E-mail:

n.yesypenko@chnu.edu.ua

o.beshlei@chnu.edu.ua

Сторінка курсу

Лекційний матеріал: englishstudydepartment.blogspot.com/Lexicology

Консультації

Очні консультації згідно розкладу

Он-лайн консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна формує володіння студентами поняттями, концепціями і фактами сучасної мовознавчої науки (лексикології), а саме:

- мова і система мови, основні одиниці мови; походження мовних явищ та їх розвиток;
- вільне й правильне спілкування іноземною мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності (з дотриманням усіх лексичних (морфологічних) норм) у різних ситуаціях, головним чином, у ситуаціях професійного спілкування;
- вміння проводити наукове дослідження та викладати його результати в усній та писемній формі.

2. Мета навчальної дисципліни: Метою курсу “Лексикологія англійської мови” є формування у студентів третього курсу чіткої уяви про традиційні та сучасні напрями до вивчення словникового складу англійської мови, етимології англійських слів, типів та шляхів запозичень в англійській мові, способах словотвору (продуктивних та непродуктивних видах), проблеми значення слова та полісемії, синонімів, антонімів та омонімів, фразеологічних одиниць та вільних словосполучень. На базі одержаних теоретичних знань даний курс розвиває у студентів творче мислення, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних лінгвістичних завдань, що виникають у ході написання курсових робіт. Специфіка курсу полягає в його орієнтованості на висвітлення теоретичних засад лексикології та ознайомленні з практичними методами аналізу лексичного пласту англійської мови.

3. Завдання:

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. Пререквізити. Для ефективного засвоєння дисципліни до початку курсу студент має вивчити такі дисципліни:

Латинська мова (1 семестр);

Основна іноземна мова (семестр 1-4);

Вступ до мовознавства (1 семестр);

Вступ до спеціальності (1 семестр).

5. Результати навчання

знати: ПР 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови і літератури, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПР 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію.

вміти: ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

6. Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті.

Згідно з «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича (протокол №10 від 28 жовтня 2019 року)» та згідно рішення кафедри англійської мови про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (протокол №11 від 17.11.2020), під час проходження курсу «Лексикологія англійської мови» визнаються результати навчання студентів, отримані у неформальній освіті, з можливим перезарахуванням :

- тем/теми змістових модулів, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми змістових модулів;
- індивідуального завдання, якщо отримані у неформальній освіті знання відповідають загальному спрямуванню дисципліни;
- тем / теми семінарських занять, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми семінарських занять;
- тем / теми самостійної роботи, які співвідносні за змістовим наповненням до знань, отриманих шляхом неформальної освіти; якщо отримані в неформальній освіті знання поглиблюють і розширюють тему / теми самостійної роботи.

Для визнання й перезарахування знань, отриманих у неформальній освіті, студенту слід представити сертифікат, що підтверджує здобуття знань у неформальній освіті.

Шляхи здобуття знань у неформальній освіті:

- тренінги,
- освітні й практичні курси (в тому числі он-лайн),
- семінари й вебінари (в тому числі он-лайн),
- літні /зимові школи тощо.

7. Опис навчальної дисципліни

7.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Лексикологія англійської мови</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	5	3	90	2	15		15		60		іспит
Заочна	3	5	3	90	2	8				82		іспит

7.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Загальна та спеціальна лексикологія; Власне англійські слова та запозичення; функціональні стилі мови; Етимологія англійського вокабуляру; Структура слова, типи слів, типи основ; Морфемний аналіз слова; Значення і типи значень; Зміна значення слова.													
Тема 1. Лексикологія як галузь лінгвістики		2	2			6		2					10	
Тема 2. Запозичення в англійській мові		2	2			8		2					10	
Тема 3. Морфологічна структура слова		2	2			8							10	
Тема 4. Значення слова		2	2			8							10	
Разом за ЗМ1		8	8			30		4					40	
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Словотвір в англійській мові: афіксація, префіксація, конверсія, скорочення, словоскладання; непродуктивні способи словотвору; Синоніми, омоніми, антоніми, фразеологізми; Антоніми. Евфемізми. Неологізми. Семантичне поле та тематичні групи; Вільні словосполучення; Лексична сполучуваність слів; Варіанти і діалекти англійської мови. Основи лексикографії.													
Тема 1. Способи словотвору: продуктивні і непродуктивні		2	2			6		2					10	
Тема 2. Питання конверсії в англійській мові		2	2			8		2					10	
Тема 3. Омоніми в англійській мові		2	2			8							10	

Тема 4. Синоніми в англійській мові		1	1			8					12
Разом за ЗМ 2		7	7			30		4			42
Усього годин		15	15			60		8			82

7.2.1. Теми семінарських занять

№	Назва теми	
1	Функціональні стилі та лексико-стилістичні пласти вокабуляру (Stylistic stratification of English vocabulary. Register types)	2 год
2	Етимологія англійського вокабуляру (The etymological survey of the English language).	2 год
3	Морфемний аналіз слова (Morphemic analysis. Compound words in English)	2 год
4	Зміна значення слова (Change of meaning: causes, nature and results).	2 год
5	Словотвір: непродуктивні способи словотвору (Non-productive means of word-formation).	2 год
6	Антоніми. Евфемізми. Неологізми. Семантичне поле та тематичні групи (Antonyms. Euphemisms. Neologisms. Semantic fields and thematic groups).	2 год
7	Вільні словосполучення та фразеологізми. Лексична сполучуваність слів. (Free word-groups and phraseological units. Combinability and collocability).	2 год
8	Варіанти і діалекти англійської мови. основи лексикографії. (Variants and dialects of the English language. Basics of English lexicography).	1 год
	Всього	15 год

7.2.2. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми		
1	Змістовий модуль 1 Тема лекційного заняття 1; тема семінарського заняття 1.	6 год.	10 год.
2	Тема лекційного заняття 2. тема семінарського заняття 2.	8 год.	10 год.
3	Тема лекційного заняття 3; тема семінарського заняття 3. Критичний огляд відео 1	8 год.	10 год.
4	Тема лекційного заняття 4. тема семінарського заняття 4. Критичний огляд відео 2	8 год.	10 год.
5	Змістовий модуль 2 Тема лекційного заняття 1; тема семінарського заняття 5.	8 год.	10 год.
6	Тема лекційного заняття 2. тема семінарського заняття 6.	8 год.	10 год.

7	Тема лекційного заняття 3; тема семінарського заняття 7. Критичний огляд відео 3	8 год.	10 год.
8	Тема лекційного заняття 4; тема семінарського заняття 8. Критичний огляд відео 4	8 год	12 год.
	Разом	60 год (стац.)	82 год. (заочне)

* ІНДЗ – для змістового модуля, або в цілому для навчальної дисципліни за рішенням кафедри (викладача).

8. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат,) відповідь студента.

Формами підсумкового контролю є залік, екзамен, комплексний іспит.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тести;
- реферати;
- есе;
- студентські презентації;
- контрольні роботи;

Критерії оцінювання видів роботи студентів:

лекційна тема (3 бали: критичний огляд навчального відео – 1,5 бала;
тест з множинними варіантами відповіді – 1,5 бала)

Criteria to assess video surveys:

The information shared in the video is reflected in the survey – 0,5 point

The appropriate language level – 0,5 point

Critical comments on the material – 0,5 point

Criteria to assess a multiple choice test (10 questions in a test):

1 correct answer = 0,15 point

- додаткове завдання (есе, презентація, реферат за вибором студента) (3 бали)

Criteria to assess the Power-Point Presentation, Essay, Report:

- the information is valid and concerns the topic – 1 point
- the presentation is logically organized – 0,5 point
- the appropriate language level – 0,5 point
- there is a balanced presentation of illustrations and the text – 0,5 point
- the list of resources is given – 0,5 point

тема семінарського заняття (3 бали: відповідь студента на семінарі - 1,5 бала;
критичний огляд навчальних відео – 0,5 бала; виконання практичних вправ – 1 бал)

Assessment criteria for students' answers:

- Depth and focus – 0,5
- Language accuracy – 0,5
- Critical evaluation and suggested examples – 0,5

Assessment criteria for videos review:

- The content of the video is fully reflected and critically evaluated – 0,3
- Language accuracy – 0,2

Assessment criteria for exercises:

- the number of exercises – 0,4 maximum
- the ability to reflect on the material – 0,4
- Language accuracy – 0,3
- **додаткове завдання, яке можна виконати 1 раз на семестр (3 бали: презентація та доповідь за вибором студента)**

Assessment criteria for individual report and PP presentation:

- validity and relevance – 1
- language accuracy – 0,3
- sufficient number of examples explicating the phenomena under study – 0,4
- appropriate references – 0,3
- logical and comprehensible manner of presentation – 1

модульна контрольна робота (3 бали: тест з множинними варіантами відповіді)**Assessment criteria for a multiple choice test (30 questions in a test):**

- 1 correct answer = 0,1 point

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожну тему виводиться із суми поточних видів контролю (за виступи на семінарських заняттях, виконання тестових завдань, підготовку рефератів). Кількість балів за модуль дорівнює сумі балів, отриманих за теми даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів; за 2 модуль – 30 балів.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі – під час проведення іспиту з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати у ході проведення підсумкового контролю становить *40 балів* – по 10 балів за кожну відповідь екзаменаційного білету.

Відповіді на питання №1, №2 та №3 в кожному з екзаменаційних білетів передбачають демонстрацію теоретичних знань студента з дисципліни. Оцінювання відповідей на ці питання здійснюється за спільними критеріями.

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 1, 2 та 3:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент вичерпно висвітлює теоретичне питання; чітко і конкретно висловлює головні моменти, наводить адекватні різноманітні приклади; вживає адекватні лексико-граматичні структури; логічно обґрунтовано і структурно правильно будує відповідь;
9-8	студент достатньо повно висвітлює теоретичне питання; правильно виокремлює головні моменти, наводить необхідні приклади; вживає коректні лексико-граматичні структури; логічно і структурно правильно будує відповідь; проте відповідь має незначні неточності та помилки;
7-6	студент неповно висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних

	моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає дещо некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі як незначні, так і значні неточності та помилки;
5-3	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; не акцентує увагу на головних моментах, наводить недостатню кількість прикладів; вживає некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має деякі значні неточності та помилки;
2-0	студент частково і недостатньо висвітлює теоретичне питання; викладає недостатній для висвітлення теми обсяг теоретичних положень; не виокремлює головні думки; не наводить приклади; використовує прості, часто некоректні лексико-граматичні структури; нелогічно і структурно неправильно будує відповідь; відповідь має велику кількість значних помилок.

Відповіді на питання №4 мають практичний характер (лексичний аналіз фрагменту англомовного тексту - 500 слів)

Критерії та параметри оцінювання відповідей на питання 4:

Бали	Характеристика відповіді
10	студент повністю та правильно виконує практичне завдання білета
9-8	відповідь студента містить незначні неточності і практичне завдання виконано з незначними помилками
7-6	відповідь студента містить неточності і практичне завдання виконано неповно
5-3	відповідь студента містить значні неточності і практичне завдання виконано лише частково
2-0	студент не в змозі виконати практичне завдання

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий Модуль2					Усний іспит з письмовим завданням 40	100
Л1	Л2	Л3	Л4	Мод. тест 1	Л1	Л2	Л3	Л4	Мод. тест 2		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		
С1	С2	С3	С4	Мод. тест 1	С5	С6	С7	С8	Мод. тест 2		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3		

Л1, Л2, С1, С2 ... – теми змістових модулів.

9. Рекомендована література

9.1. Базова (основна)

1. Katamba, F. (2005) *English Words: structure, history, usage*. Second ed.: Routledge, 322 p.
2. Jackson, H., Ze Amvela E. (2007) *Words, Meaning and Vocabulary. An Introduction to Modern English Lexicology*. Second ed., London: Continuum, 248 p.
3. Арнольд И.В. (1986). *Лексикология современного английского языка*. – М.: Высш. школа.
4. *Лексикология английского языка* (1979) Р.З. Гинзбург, С.С. Хидекель, Г.Ю. Князева, А.А. Санкин. М.: Высш. школа.
5. Rayevska N.M. (1979) *English Lexicology*. К.: Вища школа.
6. Антрушина Г.Б., Афанасьева О.В., Морозова Н.Н. (2001). *Лексикология английского языка*. М.: Дрофа.
7. Дубенец Э.М. (2002) *Лексикология современного английского языка: лекции и семинары*. М.: «Глоса-Пресс».
8. Ніколенко А.Г. (2007). *Лексикологія англійської мови – теорія і практика*. Вінниця: Нова Книга.
9. Мостовий М.І. (1993). *Лексикологія англійської мови*. Х.: Основа.
10. Єсипенко Н.Г. (2019) *A Course of English Lexicology, 3 курс: Навчально-методичний посібник / Укладачі: Єсипенко Н.Г., Бешлей О.В.* Чернівці: Технодрук, 2019. 184 с. (з грифом Друкується з ухвалою вченої ради ЧНУ, протокол № 10 від 28.10.2019)

9.2. Допоміжна

1. Брандес М.П. (1990). *Лексикология немецкого языка*. М.: Высш.шк., 320 с.
2. Єсипенко Н.Г. (2007) *Вживання семантичних класів прислівників у творах мирної та військової тематик сучасної англійської літератури. Актуальні проблеми філології та перекладознавства: Зб. наук. праць. Вип. 3. Хмельницький: ХНУ, Ч. 1. С. 198-201.*
3. Єсипенко Н.Г. (2015). Антрополінгвістичний аспект метафоризації термінів. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені І.Огієнка : Філологічні науки*. Кам'янець-Подільський : Аксіома, Вип.40. С.84 – 88.
4. Єсипенко Н.Г. (2016). Сполучуваність лексем: типологія та підходи до її вивчення у сучасній лінгвістиці. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : Науковий журнал*. Чернівці : Родовід, С. 213-218.
5. Єсипенко Н.Г. (2017). Терміносистема як складник мовної і наукової картин світу. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філ.-я.* Чернівці : Родовід, Вип. 787 – 788, С. 56 – 65.

6. Бешлей О. В. (2016) Семантико-когнітивний аналіз синонімів концепту YOUTH. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика»* : зб. наук. праць. Вип. 26. Херс. держ. ун-т. Херсон : ХДУ, С. 24–30.
7. Бешлей О. В. (2016) Концептуальна метафора у фразеологічних одиницях і пареміях, що репрезентують концепт YOUTH. *Studia Philologica (Філологічні студії)* : зб. наук. праць. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Вип. 7. С. 26-30.
8. Задорнова В. Я. (1986) Лексикология английского языка: Метод. указания для студентов романо-герм. отд-ний филол. фак. гос. ун-тов. М. : Изд-во Моск. ун-та.
9. Корунець І.В. (2001) Теорія і практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 448 с.
10. Сошальская Е.Г., Прохорова В.И. (1976) Лексический анализ. М.: Высшая школа, 155 с.
11. Хованская З.И. (1984) Лексикология французского языка. М.: Высшая школа, 344 с.
12. Anthology of Linguistic Studies. (2012) Kiev: Dnipro Publ. 463 p.
13. An Introduction to English Lexicology (2014) Ed. U. Zehtsalu, G. Ziiv, O. Mutt. – Tartu: Tartu State University, 147 p.
14. Baldick Ch. (2020) Oxford Concise Dictionary of Linguistic Terms. – Oxford : OUP, 304 p.

10. Інформаційні ресурси

1. Ніколенко А.Г. Лексикология английской речи – теория и практика. [англ.].: Навчальний посібник для ВНЗ [Електронний ресурс]. - <https://books.google.com.ua/books/about>
2. R. S. Ginzburg , S. S. Khidekel, G. Y. Knyazeva, A. A. Sankin. A COURSE IN MODERN ENGLISH LEXICOLOGY [Електронний ресурс]. - <https://www.bsu.by/Cache/pdf/229523.pdf>
3. Lectures on Lexicology. [Електронний ресурс]. - <http://foreign-languages.karazin.ua/resources/e0aeb981eafba973b3e329da8629cc21.pdf>
4. Yakiv Bystrov. English Lexicology at the seminars [Електронний ресурс]. – <http://194.44.152.155/elib/local/210.pdf>